

Սանգուստ զշողն այս անգութ հօր զոհը չէր:
 Եղեսիս վկայ էր այս խոթութեանց,
 Եղեսացիք չէին տանող բռնութեանց,
 Կա այն քաղաք թողեց շինեց այս Մծբին,
 Արձան կանգնեց վրէն գրեց մինաց մին:
 Քան զայս աւել ինչ գործ ունի գովելի,
 Մէկ սորուկ է Հռոմայ և ոչ աւելի:
 Սորա նըման էր և Աբգար Թագաւոր,
 Որ ամրացոյց Եղեսիան փառաւոր,
 Եթէ նըման չը պատահէր այն ախտը,
 Հայոց աղբին կը ծառայէր իւր քաղաք:
 Կա կամեցաւ վրտարանգել Հռոմէն,
 Եւ լեզւօնք նորա հանել իւր երկրէն:
 Բայց այն անբոյժ հիւանդութիւնն խափանեց,
 Հայոց աղբի ազատութիւնը յետ ձգեց:
 Ինչ էր այսօր այն հաղկերոյթ գետապանի,
 Ինչ կարէ տալ յագուրդ անյազ գազանի:
 Ինչու Պարսիկք շնուածուեցան Հռոմէն,
 Ինչու միայն Հայք կարտուեցան նոցամէն,
 Արգամ, եթէ այսպէս երթայ մեր բանը,
 Ասկի, արծաթ բնա չի մնար մեր տանը:
 Երեսուն տմ նստած պարսպ միշտ կուտէ:
 Տասնապատիկ աւել Հռոմին կուտեցնէ:
 Ես մշտադիր եմ յետադարձ առնելոյ,
 Ժառանգական իմ աթոռս նստելոյ:

(Ներս մտաւ Սյուսի իշխան Սյուսեանց)

(Շարունակելէ):

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

Ա. Ե. Զ. ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍ.

Ի 5-ն ամսոյս Ա. Ե. Զ. Կաթողիկոս ամենայն Հայոց մեկնեցաւ աստի, և մի գիշեր ի Սարտարապատ և երկու գիշեր ի Մաստարա հանգիստ առնելով, յՑ ն գնաց ի վանքս Հառիճոյ որ ի Խոյնաղ, ուր Նորին Ս. Օծութիւնն մի քանի ամիս պիտի անցուցանէ յօղափոխութեան:

ՄԱԿԱՐ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԵՒ ՊԵՏՐՈՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ.

Յ. Զ. 2-ն ամսոյս Գ. Երապատիւ Մակար Երբեպիսկոպոս թեմակալ Առաջնորդն

Վ. Երապատիւ և Իմէրէթի վերադարձաւ ի Տփլիս:

Նոյնպէս Գ. Երապատիւ Պետրոս Եպիսկոպոսն Վ. Երապատեան գնաց ի Պոլիս անձնական տկարութեան համար:

ԽՈՐԷՆ. ՎԱՐԴԱՊԵՏ.

Վ. Ե. Զ. Հայրապետ բարեհաճեցաւ Արեանայ թեմ. վարժարանին միանգամայն Տիսական դպրոցաց տեսչութիւնը յանձնել Արժ. Խորեն նորրնձայ վարդապետին:

Յուսով եմք՝ զի մերազնեայք աջակցելով նորին ջանից և փութոյն՝ փոխադարձ պարտաւորութեանց կատարմամբք՝ վարժարանը կազատուի յոչ սակաւ ժամանակաց հետէ ենթարկուած բարձիթողի և անօգուտ դրութեանէն, և մանկուք ազգիս իւրեանց թանկագին ժամանակները կը շահին և կը զարգանան բարոյական և մտաւորական մանաւանդ ազգ. ուսմամբք և կարեւոր զիտութեամբք:

ԱՐԽԵՍԻԱԿԵԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ.

Երբեմն Նուխույ Փոխանորդ բարեջանորհ Արիստակէս վարդապետ կարգեցաւ Առաջնորդական փոխանորդ ի Նոր—Նախիջևան ի տեղի Գէորգ վարդապետի Տէր—Մարտիրոսեանց:

Նորին Արժանապատուութեան ուսումնասէր և բարեհամբոյր վարք և բարք արժանի են Նախիջևանայ մերազնեայ Համակրութեանց և յարգանաց, զոր անշուշտ գործովքն ի սուղ միջոցի կ'յուսամք տեսնել:

Ս. ԳԷՈՐԳ ԵՎԵՂԵՑԻ ՍԱՄԵԹԻՈՅ.

Կոստանդնուպօլիս մայրաքաղաքի Հայրնակ թաղից մէջ Սամաթիա նշանաւոր է՝ տեղւոյն մերազնէից ազգօգուտ ջանից և ուսումնական բուռն եռանդեան առթիւք, որ ի վաղ ժամանակաց ազգային զանազան հաստատութիւնք և ընկերութիւնք հիմնելով՝ քան զայլս բազումս յառաջդէմ հանդիսացան ուսումնական և ազգօգուտ վաստակոց մէջ, բարենախանձ օրինակ լինելով և այլոց. ուստի իրաւամբք նախամեծար է նոցա անյողդողդ և սրտեռանդ ազգասիրութիւնը:

Մերազնեայ բնակիչք Սամաթիոյ արդարեւ բազում գովեստից և շնորհակալեաց արժանի են, որք քաջ իմանալով մեր Ազգի և Ազգեղեցւոյ անհրաժեշտ պիտոյքը և ապագայ սերնդեան օգուտները՝ շատ վաղ ժամանակաւ երկսեռ դպրոցներ հաստատեցին, ընկերութիւնք կազմեցին և յարատեցին, խօսարան և լսարաններ բացին, և զանազան միջոցներով ազգայնոցըս յառաջադիմութեան և վերակենդանութեան դարմանները մտածած, հոգացած և գործադրած են, միանգամայն իւրեանց հռչակաւոր Ս. Գէորգ Ազգեղեցին միշտ և հանապազ բարեկարգ և պայծառ պահած են. — որոյ աւագանի օրգանտէն վերստին ծնանելն մեր այժմեան ղ և հ. և Ազգասէր Աթոռիկոսի ոչ սակաւ պարծանք է բնակչաց տեղւոյն:

Թէ և քանիցս մեծ և ծանր հարուածներ կրեցին նոքա, ինչպէս և ի վերջին նուազիս հըոյ ձարակ առին իւրեանց տունները, ազգային շէնքերը, կրկնասեռ մանկանց դպրոցները և Ազգեղեցիքը, որ և

բազումք մնացին զուրկ և թափուր յամենայնէ և ի վերայ մոխրոց նստեալ կողբային իւրեանց դժբաղտութիւնքը, բայց և այնպէս անյողդողդ յուսով և եռանդնալից բուռն սիրով ալիարար շարունակեցին իւրեանց ազգօգուտ ջանքերը. այո, տեղւոյն սիրելի ազգայինք մեր փութացին միաբանութեամբ նախ քան զամենայն վերաշինել երկսեռից դպրոցներ, զորս աւարտելով՝ կը տքնին քան զառաջինն պայծառ և բազմարդիւն փայլեցնել, միանգամայն ձեռնարկած են Ազգեղեցւոյ վերաշինութեան, սակայն այլ ևս չբաւելով ձեռնհաս լինել շինութեան բոլոր ծախուցն, թէ և մեծաւ իմն եռանդեամբ և հոգւոյ անձկանօք կը տքնին ի նոյն, իւրեանց մեծ յոյսերը ուղլած են ջերմեռանդ համազգայնոց օժանդակութեանց, և ահա այս նպատակաւ մի նպաստահաւաք յղած են յԱզգիպտոս, նոյնպէս Պեր, Կերսէս Ս. Ապիսկոպոս Սարժապետեան ի Ռուսաստան, որում յատկապէս օրհնութեան և յորդորանաց մի Արեւիկ շնորհեալ է ի ղ և հ. Հայրապետէն ուղղեալ առ սիրելի Հայազնեայս Ռուսաստանու բոլոր վիճակացն և Աթոռիկոսական կրնքով ժապաւինեալ մատնաններ, և նորին գերապատուութիւնն ամսոյս Յ. ին մեկնեցաւ ի Ս. Աջմիածնէ երթալ նախ ի վիճակն Ախալքիոյ: — Այս կարեւոր նպատից հաւաքման համար ի Ռուսաստան կանխապէս թոյլտուութիւն եղած է բարեխնամ Այսսերական Առաւմարութեան կողմանէ:

Արդ անշուշտ կը յուսամք, զի յամենայն վիճակս մերազնեայք թէ հոգեւորականք և թէ աշխարհականք չպիտի զլա-

նան իւրեանց նպատակները ի վերաշինութիւն աստուածային Տաճարին Ս. Գէորգեայ Ամամթիոյ, որով մեր այնպիսի եղբայրներ առաւելապէս իմն խրախոյս առեալ և ոգևորեալ պիտի մտիթարուին ըստ հոգւոյ և ըստ մարմնոյ:

Հ Ա Շ Ի Ի

ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԺՈՂՈՎՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴՈՑ ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԹԱՆՈՒՆ ՍՐՈՑՑ ԳՐԻԳՈՐԻ ԼՈՒՍԱՌՈՐ
ՁԻՆ ՀԱՅՈՑ ՎԱՍՆ 1871 ԱՄԻ:

(Ե. Բ.-Ին Տնայորք)

Պամենում եմ այս տեղ յիշել այն նորընտիր անդամոց անունները, որոց յիշատակը անմոռանալի պիտի մնան ընկերութեան յիշատակարանում. իսկ լոյր անդամոց անունները իսկզբանէ հաստատութեան Մարգասիրական Ընկերութեան որքան որ գրուած կան յիշատակարանի մէջ մինչև 1871 տարին, հաշուիս վերջին թերթերում առանձին ցուցակաւ կառաջարկեմ սիրելի հանգիսականացդ ի տեղեկութիւն:

1871 տարեկայ ընկացութեմ Գրանտան ան-
դամները անուս որանք էն:

Ա. Գ. Բ. Ե. Զ.

1. Գերագնիւ իշխանապետ ներգործական պետական խորհրդական սենեկապետ և Ասպետ Լազարեանց Խաչատուր աղայն (այժմ հանգուցեալ), իւր առանձին խրախուսական և քաջայնրական նամակի հետ ուղարկեց և անդամացութեան գումարը: Ես և իմ ընկերակիցները ի ցոյց և բարխտագիտութեան կատարել տուինք փառաւոր հանդիսով քաղաքիս նորաշէն սուրբ Լուսաւորիչ եկեղեցում մաղթանք, փան կենաց և առողջութեան նորա, և հոգեհանգիստ Լազարեանց արժանայիշատակ տոհմի բոլոր ննջեցոց հոգւոց համար, հրատարակելով պատուական Արարատի, մէջ ի գիտութիւն համայնազգին մերոյ, և այն երիտասարդներին, որոնք իւր'անց ուսումը աւարտել են Մոսկովայի Լազարեանց ճեմարանում, 2. Տփլիսաբնակ Անտոն Սողոմոնեան Դորդանեանց, 3. Հուշուարեանկ մահտեսի Յովհաննէս Օրբէլեանց, 4. Համախաբնակ Յովհաննէս քեզ Հաշն-

շահեանց, 5. Հուշուարեանկ Ոսկան Խաչատրեանց, 6. ընկերութիւն Արեւիանցի և Բեղլարեանցի, 7. Հուշուարեանկ Սարապետ Գրիգորեան Աւետեանց, 8. Հուշուարեանկ Միքայէլ մահտեսի Յովհաննէսեան Օրբէլեանց, 9. Հուշուարեանկ Յովակիմ Բունիաթեանց, 10. Գորեցի Ստեփաննոս Բարաբանց, 11. Հուշուարեանկ Յակոբ Խաչատրեանց, 12. Հուշուարեանկ Առաքել Գրիգորեան Բարաբանց, 13. Աստիճանաւոր Նաւասարդ Մալաֆեանց, 14. Աստիճանաւոր Գրիգոր տէր Համարձումեան տէր Յովհաննիսեանց, 15. Բագուարեանկ Սերգէյ Յովհաննիսեան Մելիքեանց, 16. Տփլիսաբնակ Աստուածատուր տէր Յակոբեանց, 17. Հուշուարեանկ Պողոս Գրիգորեան Սարգսեանց, 18. Համախաբնակ Սարապետ Յովհաննիսեան Բալանթարեանց

Տարեկանները:

1. Մովսէս Սերգէյեանց, 2. Սամուէլ Սապուկեանց, 3. Գէորգ քեզ Վարդանեանց, 4. Յարութիւն Պոպովեանց, 5. Յովհաննէս Մայիլեանց, 6. Սարապետ Բեռլարեանց, 7. Գէորգ Բիւրքեանց, 8. Գալիմ Գրիգորեանց, 9. Անդրէաս Մելիքեանց, 10. Համարձում քեզ Իզգաշեանց, 11. Գարասիմ Ժամհարեանց, 12. Լեւոն Հաշինեանց, 13. Պետրոս Յովսէփեանց, 14. Զուճուտ Վալատեանց, 15. Միլքում Զարկարեանց, 16. Մկրտիչ Ալէքսանեանց, 17. Ղուկաս Ղազարեանց, 18. Ալէքսանդր տէր Յակոբեանց, 19. Գրիգոր Միրզայ Աւագեանց, 20. Յակոբ Մեհրապեանց, 21. Մարտիրոս Վասիլեանց, 22. Սարգիս Զարկարեանց, 23. Յակոբ տէր Խորաշէնեանց, 24. Գրիգոր տէր Խորաշէնեանց, 25. Յակոբ Փերգատեանց, 26. Յակոբ Բարախանեանց, 27. Առաքել Թումայեանց, 28. Եղիայ Եղիազարեանց, 29. Յովհաննէս Պատուականեանց, 30. Յովհաննէս Միլքումեանց, 31. Յովհաննէս Սերգէյեանց, 32. Թովմաս Սերգէյեանց, 33. Յարութիւն Միլքեանց, 34. Յարութիւն Հաշնազարեանց, 35. Զաւատ Ղազեանց, 36. Աւետիս քեզ տէր Պետրոսեանց, 37. Սողոմոն Ստեփանեանց, 38. Սերգէյ Հանարանդեանց, 39. Բալասի Գրիգորեանց, 40. Արէլ Սողոմոնեանց Լուարսաբեանց, 41. Անտոն Հմիտտէ, 42. Լիւզվիկ Սերգէյեանց, 43. Սարապետ Աղամբանեանց, 44. Մատիլէյ Մետնիկեանց, 45. Սարապետ Գրիգորեանց, 46. Յովհաննէս Ալաբեանց, 47. Եփրեմ Տէր Մարտիրոսեանց, 48. Գրիգոր Ռաֆայիլեանց, 49. Իւան մահտեսի Օհանեանց, 50. Մկրտիչ մելիք Մուսայեանց, 51. Մինաս Յարութիւնեանց, 52. Մկրտիչ Նարաթեանց, 53. Վառվառէ Վարդազարեանց:

Ճշմարտութիւնը պահանջում է չլռել, այլ յիշելու հանել այն մարգասիրական ճիգը և աշխատանքը, որ քանի մի խորհրդական անդամներ և